

wijzer

opvang &
onderwijs

Pedagogisch werkplan

Centrale vakantieopvang Vlaardingen

Colofon

Locatie Groene Draad

Van Hogendorpstraat 1025
3135 BK Vlaardingen
010-3136270
opvang.groenedraad@wijzer.nu

Centrale vakantieopvang Vlaardingen

BSO Groene Draad
Vergunning: 110 kindplaatsen
Laatst bijgewerkt: september 2024

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Pedagogisch klimaat en visie vrije tijd	3
3. De centrale vakantieopvang Vlaardingen	4
4. Verzorging en gezonde leefstijl	5
5. Activiteitsaanbod	5
6. Inzet van medewerkers	6
7. BKR en half uurs/3 uurs regeling	6
8. Plaatsing	7
9. Wennen	7
10. Ouderportaal Konnect	7
11. Extra opvang	7
12. Overdracht, ouderbijeenkomsten en informatie	7
13. Kinderparticipatie vakantieopvang	8
14. Klachten en geschillencommissie	8
15. De pedagogisch basisdoelen in de praktijk	9
16. De interactievaardigheden in de praktijk	11

1. Inleiding

Wijzer in Opvang en Onderwijs is een overkoepelende organisatie in Vlaardingen en Maassluis voor integrale kindcentra, kinderopvang, speciaal (basis) onderwijs, speciaal voortgezet onderwijs en onderwijs voor nieuwkomers. Wijzer in Opvang en Onderwijs heeft een openbare identiteit. Dit pedagogisch werkplan is gebaseerd op het pedagogisch beleid van Wijzer in Opvang en Onderwijs. Hierin is te lezen hoe de medewerkers uitvoering geven aan de diverse wet- en regelgeving vanuit de WET IKK en de pedagogisch basisdoelen die zijn omschreven door ontwikkelingspsycholoog Marianne Riksen-Walraven. In dit werkplan is het belang van partnerschap met ouders omschreven en via welke methode kinderen gevolgd worden in de ontwikkeling.

2. Pedagogisch klimaat en visie vrije tijd

Welbevinden is een voorwaarde voor kinderen om zich te kunnen ontwikkelen. Het bieden van een omgeving waarin kinderen zich veilig, geborgen en vertrouwd voelen is erg belangrijk. Een veilig pedagogisch klimaat zorgt ervoor dat een kind de wereld om zich heen kan ontdekken, kan socialiseren, zich optimaal kan ontwikkelen en plezier heeft. Voor het welbevinden van het kind is het daarom de taak van de pedagogisch medewerkers een open, veilige en prettige sfeer te creëren.

De medewerkers voelen zich betrokken en van betekenis voor de ontwikkeling en begeleiding bij de keuze van invulling van hun vrije tijd van de kinderen. Door een uitdagend activiteiten aanbod (passend bij de leeftijd) sluiten we naadloos aan bij de behoefte en interesse van ieder kind. Sommige kinderen zijn erg creatief en vindingrijk. Ze hebben er geen probleem mee om hun tijd (zinnig) in te vullen. Andere kinderen hebben meer begeleiding nodig om hun vrije tijd op een goede manier te besteden. Vrije tijd zegt ook iets over het kind zelf, waar liggen zijn of haar interesses en talenten en vrije tijd is vooral gebaseerd op de tijd na school of werk. Emotionele veiligheid staat voorop. Wil een kind niet, dan hoeft het niet, is een kind ergens nog niet aan toe dan wordt daarop ingespeeld.

Georganiseerde vrijetijdsbesteding biedt voordelen voor de ontwikkeling van het kind. Kinderen leren samen spelen, delen, rekening houden met anderen, oplossingsgericht denken en handelen, omgaan met winnen en verliezen. Creativiteit wordt gestimuleerd en beweging wordt aangemoedigd. Al deze aspecten zullen een positieve invloed hebben in hun latere leven.

Er wordt van de medewerkers verwacht dat zij in de dagelijkse uitvoering van hun functie de geformuleerde uitgangspunten, kaders, ideeën en werkwijzen die zijn omschreven in het Pedagogisch Kader gebruiken en hieraan verdieping geven om kinderen te helpen en te stimuleren in hun ontwikkeling. We hebben het dan over onderstaande pedagogisch basisdoelen;

- Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties
- Overdracht van normen en waarden

Om deze pedagogisch basisdoelen na te streven verwachten we van de pedagogisch medewerkers dat zij beschikken over de juiste interactievaardigheden;

1. sensitieve responsiviteit
2. respect voor autonomie
3. structureren en grenzen stellen
4. praten en uitleggen
5. ontwikkelingsstimulering
6. begeleiden van interacties

De pedagogisch basisdoelen en de interactievaardigheden in de praktijk worden aan het einde van dit document nader toegelicht.

3. De centrale vakantieopvang Vlaardingen

In de schoolvakanties vindt de opvang centraal plaats op locatie De Groene Draad voor kinderen in de leeftijden van 4-13 jaar. Er werkt dan een team van pedagogisch medewerkers dat regulier werkt op IKC de Wereldwijzer, IKC SamenWijs, IKC Erasmus, IKC Jan Ligthart en IKC de Klimboom. De medewerkers krijgen op de eigen locatie de coaching. Dit staat beschreven in het coachplan. Deze is op te vragen bij de directeur van het IKC.

De Centrale Vakantie Opvang Vlaardingen biedt ook opvang aan kinderen die normaal gesproken geen gebruik maken van een opvangcontract bij Wijzer. De vakantieopvang is van maandag t/m vrijdag geopend van 7.30-18.30 uur. Ouders en/of verzorgers worden verzocht om hun kind vóór 09.30 uur te brengen i.v.m. het starten van het dagprogramma. Als dit door omstandigheden later wordt moeten ouders dit vóór 09.30 uur melden.

De kinderen worden voor elke vakantie aangemeld. Dit moet vier weken voorafgaand aan de vakantie gedaan worden. Daarna wordt er geïnventariseerd welke kinderen aangemeld zijn zodat we een groepssamenstelling kunnen maken met vaste groepen voor de vakantie, iedere vakantie kan deze samenstelling veranderen. Omdat niet alle kinderen elke vakantie komen. Ons streven is dat kinderen in elke vakantie in dezelfde groep geplaatst wordt. Dit doen we door de stamgroepen in de vakantieopvang op leeftijd in te delen. Elke groep heeft een eigen vaste tafel waaraan gegeten en gedronken wordt met de vaste medewerker van de vakantieopvang.

We houden per vakantie bij in welke groep de kinderen ingedeeld zijn, zodat we hier met de andere vakanties rekening mee kunnen houden. Omdat een aantal kinderen alleen in de vakantieopvang komen willen we op deze manier voorspelbaarheid en veiligheid bieden. We zijn hierin niet rigide. Het kan bijvoorbeeld ook voorkomen dat een jonger kind liever bij een broer of zus die ouder is aan tafel zit omdat dat veilig en bekend is. Dan passen we onze indeling hierop aan.

Tijdens het dagritme gaan we uit van de groepssamenstelling. Gedurende de dag hebben wij oog voor de verbinding en interactie in de groep. Wij dragen zorg voor een plezierig groepsklimaat, kijken naar de zelfredzaamheid van alle leeftijden en wij zijn ons bewust van een voorbeeldfunctie in de sociale omgang.

Wij hebben de beschikking over één centrale ruimte die mede gebruikt wordt als rijke speel- en leeromgeving, een speelzaal/gymzaal, de alles ruimte (Jenaplan), 2 kleuterlokalen (Jenaplan) en 2 schoolpleinen. In de praktijk zullen wij geen gebruik maken van de kleuterlokalen tenzij nodig en noodzakelijk.

In de ruimte zijn diverse speelhoeken gecreëerd, waardoor verschillend spel wordt uitgelokt. De spelmaterialen

bieden uitdaging. Er is een huishoek, een bouw/legohoek, een hoek met poppen, een knutselhoek, een leeshoek, een voetbaltafel, en een spelletjeskast. Er is een digibord welke gebruikt wordt bij bijvoorbeeld dansactiviteiten of om een film te kijken bij eventueel slecht weer. Ook is in de ruimte een podium gecreëerd zodat kinderen kunnen toneelspelen en optreden. In de allesruimte kunnen de oudere kinderen even een rust moment pakken. De kinderen worden gestimuleerd het spelmateriaal in de hoeken te gebruiken en na spel het materiaal op te ruimen. Er is een interactieve beweegvloer geïnstalleerd om het spelend leren en samen spelen te bevorderen. Er worden verschillende buitenruimtes gebruikt: We hebben de beschikking over 4 schoolpleinen. Hier kunnen de kinderen klimmen, deelnemen aan een activiteit of in de zandbak spelen.

4. Verzorging en gezonde leefstijl

Wijzer in Opvang en Onderwijs heeft een gezond voedingsbeleid welke wij in de vakantieopvang hanteren. Als tussendoortje bieden wij fruit of volkorenproducten aan. Er wordt melk, vruchtenthee, suikervrije siroop of water gedronken. Bij traktaties adviseren wij ouders dit op een gezonde wijze te doen. Snoeptraktaties etc. geven we zo veel mogelijk mee naar huis.

De kinderen eten en drinken gezamenlijk aan tafel.

Bijzonderheden (bijv. allergieën) worden bekend gemaakt bij de medewerkers van de andere groep/locatie en/of van de vakantieopvang.

Wij begeleiden en stimuleren de kinderen in hygiënisch toilet gebruik. Zoals handen wassen, zitten op de wc en doortrekken.

Binnen de Groene Draad is er een goed werkend ventilatiesysteem. De medewerkers zijn zich bewust van een voorbeeldfunctie in veilig, gezond en hygiënisch werken. Wijzer in Opvang en Onderwijs hanteert het Veiligheid en Gezondheid beleid.

5. Activiteitsaanbod

Doordat we locatie-overstijgend opvangen hebben we een grote groep kinderen op één locatie. Hierdoor kunnen we een volwaardig vakantieaanbod met verschillende activiteiten aanbieden passend bij de leeftijd en de ontwikkelingsfases van de kinderen.

Activiteiten zijn niet alleen leuk om te doen, maar het is ook leerzaam. Het draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen. Kinderen leren van het spel en van de andere kinderen met wie ze spelen. Spel versterkt de lichamelijke ontwikkeling, de spraak-taalontwikkeling, de fantasie, de creativiteit en het omgaan met elkaar.

Een aantal weken voor iedere vakantie wordt er bij de ouders geïnventariseerd of hun kinderen wel of niet naar de centrale vakantie opvang komen. Hier wordt de inzet van medewerkers en het activiteitenprogramma op afgestemd.

Per vakantie wordt er een activiteitenplanning gemaakt die zichtbaar opgehangen wordt voor ouders en kinderen. Twee weken voorafgaand aan de vakantie wordt de planning gepubliceerd in het ouderportaal. In ons aanbod en planning van activiteiten gebruiken we Doenkids (onlineactiviteiten data base) en de inbreng van kinderen (kind

participatie). Ook spelen we in op de maatschappelijke ontwikkeling en beleving van de kinderen. In de activiteitenplanning staan activiteiten die gekoppeld zijn aan diverse ontwikkelingsgebieden.

We streven naar 1 uitstapje per vakantieweek. Bij het maken van een uitstapje gaat standaard mee: kind gegevens welke in Konnect door ouders en medewerkers ingevuld zijn, EHBO-spullen en een telefoon. Indien mogelijk maken we uitstapjes passend bij het thema of nodigen we een externe uit.

Tijdens activiteiten en uitstapjes passen we de groepssamenstelling aan kijkend naar het kind, hierbij denken we aan, interesse, leeftijd, ontwikkelingsfase, jongen/meisje, wensen van de kinderen. We zetten tijdens uitstapjes extra personeel in.

6. Inzet van medewerkers

Wij streven naar het inzetten van vaste medewerkers van Wijzer in opvang en 3s sport, waarbij minimaal één vast gezicht aanwezig is om continuïteit te kunnen bieden aan de kinderen. Daarbij streven we ernaar om de vaste medewerkers van Wijzer in opvang en 3s sport in de vakantie op dezelfde groep in te plannen.

Bij wegvallen van de vaste gezichten benaderen we interne collega's of 3s sport of zij kunnen werken. Wanneer dit niet kan werken wij met (vaste) zzp'ers van een extern bureau. Wanneer het externe bureau geen personeel kan leveren zal de coördinator de groep overnemen zodat er een bekend gezicht voor de kinderen is.

Tijdens de vakantie is het rooster inzichtelijk voor de ouders en de kinderen zodat ze kunnen zien wie wanneer werkt.

Naast pedagogisch medewerkers kan er een stagiaire voor een bepaalde periode op de groep aanwezig zijn. Afhankelijk van de opleiding en het leerjaar kan een stagiaire diverse verzorgingshandelingen verrichten, kindgerichte activiteiten aanbieden en ondersteunt op de groep. Een stagiaire is nooit alleen op een groep. Welke verantwoordelijkheden en handelingen een stagiaire mag verrichten, is te vinden in de beroepspraktijk vorming. Dit document is aanwezig op locatie.

De werktijden van de pedagogisch medewerkers zijn:

Dienstitijden 07:30 uur – 16:30 uur, 30 minuten pauze tussen 13:00 uur en 13:30 uur.

Dienstitijden 08:00 uur – 17:00 uur, 30 minuten pauze tussen 13:30 uur en 14:00 uur.

Dienstitijden 08:30 uur – 17:30 uur, 30 minuten pauze tussen 14:00 uur en 14:30 uur.

Dienstitijden 09:00 uur – 18:00 uur 30 minuten pauze tussen 14:30 uur en 15:00 uur.

Dienstitijden 09:30 uur – 18:30 uur, 30 minuten pauze tussen 13:00 uur en 15:00 uur.

Tijdens uitstapjes wijken we af van de vaste pauzetijden.

7. BKR en half uurs/3 uurs regeling

Wij houden ons aan de BKR kijkend naar de groepssamenstelling. We kiezen ervoor om op 3 korte momenten af te wijken zodat de sociaal emotionele veiligheid optimaal wordt gewaarborgd.

De situaties dat wij evt. afwijken van de BKR :

- begin van de dag
- aan het einde van de dag

- en de pauzes van de medewerkers

8. Plaatsing

Voorafgaand aan de inschrijving kunnen ouders een rondleiding op de locatie aanvragen waarin wij hen van alle belangrijke informatie en hoe wij werken voorzien. Wanneer een kind is ingeschreven, ontvangen wij vanuit de afdeling plaatsing de kind gegevens. Wij nemen contact op met de ouders/verzorgers voor het plannen van een intakegesprek. Het intakegesprek vindt plaats voorafgaand aan de startdatum. Voor een spoedplaatsing kunnen wij hierop een uitzondering maken. Dan vindt het intakegesprek plaats op de eerste dag dat het kind naar de opvang komt. Zonder het intakegesprek kan het kind niet starten in de opvanggroep. Tijdens het intakegesprek bespreken we de belangrijke gegevens over het kind en de gang van zaken vakantieopvang middels dit pedagogisch werkplan.

9. Wennen

Het wennen gebeurt vanaf de dag dat het kind voor het eerst komt. (start contractdatum) Er zijn dus geen aparte wendagen. Uiteraard krijgt het kind de nodige aandacht als het moet wennen. Ouders mogen altijd bellen om te vragen hoe het met het kind gaat. Wanneer wij signaleren dat een kind het moeilijk heeft in de eerste periode van de opvang, nemen wij contact op met de ouders om te vragen of het mogelijk is het kind eerder op te halen.

10. Ouderportaal Konnect

Met ons ouderportaal Konnect hebben ouders toegang tot hun gegevens en facturen, kunnen ouders foto's bekijken die op de groep van hun kind zijn gemaakt, berichten van het kindcentrum lezen maar ook zelf berichten sturen, en kunnen hun kind afwezig* melden en extra opvang aanvragen. Onze medewerkers gebruiken het portaal voor de dagelijkse aanwezigheidsregistratie, het plaatsen van foto's en berichten en het beoordelen van de aanvragen voor extra opvang.

* Wanneer uw kind niet komt, moet u dit doorgeven via Konnect. Vanuit de afdeling plaatsing ontvangt u inloggegevens en de handleiding.

11. Extra opvang

Extra opvang is mogelijk mits de groepsgrootte dit toelaat. Ouders kunnen extra opvang aanvragen via ons ouderportaal. De aanvraag komt bij de groep van hun kind binnen en de coördinator opvang van de locatie keurt de aanvraag goed of wijzen deze af. Voor extra opvang kunnen ouders hun opgebouwde tegoed gebruiken of zij ontvangen een aanvullende factuur. De tegoeden zijn een service die Wijzer in Opvang biedt, ouders kunnen hier geen rechten aan ontlenen.

*Zie ook onze Plaatsingsvoorwaarden

12. Overdracht, ouderbijeenkomsten en informatie

Wanneer ouders kinderen komen brengen en halen besteden wij tijd en aandacht aan een overdrachtsmoment, waarbij wij ouders mondeling over diverse zaken informeren. Ouders kunnen altijd bellen bij vragen e.d. Er zijn kinderen die zelfstandig naar en van de vakantieopvang komen. Wanneer nodig wordt er telefonisch contact opgenomen met de ouders van het kind. Tevens gebruiken wij Konnekt om ouders te informeren en te betrekken bij de (vakantie) opvang.

13. Kinderparticipatie vakantieopvang

Bij ons activiteiten aanbod spelen wij in op de wensen, talenten en behoefte van de kinderen. Wij vragen aan de kinderen wat zij leuk vinden om te doen.

14. Klachten en geschillencommissie

Wanneer ouders klachten, complimenten of suggesties hebben hanteren wij de klachtenprocedure van Wijzer in Opvang;

1. Ouders dienen schriftelijk een klacht in. Zij worden attent gemaakt op het klachtenreglement welke te vinden is middels een link op de website
2. Binnen twee weken worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek en wordt het “klachtenformulier na eerste melding van een klacht” ingevuld. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid van de ouders is afgehandeld wordt op verzoek van de ouders het formulier en de schriftelijke klacht direct doorgezet naar de hogere geleding binnen de organisatie.
3. Binnen twee weken worden de ouders door de hogere geleding uitgenodigd voor een gesprek en wordt het “klachtenformulier na de tweede melding van een klacht” ingevuld. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid van de ouders is afgehandeld wordt op verzoek van de ouders de twee formulieren en de schriftelijke klacht direct doorgezet naar de hogere geleding binnen de organisatie. Dit is te allen tijde het bestuur.
4. Binnen twee weken worden de ouders door het bestuur uitgenodigd voor een gesprek en wordt het “klachtenformulier na de derde melding van een klacht” ingevuld.
5. Zoals in het interne klachtenreglement is vermeld mag de procedure na ontvangst van de schriftelijke klacht in totaal niet langer duren dan 6 weken.
6. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid is afgehandeld hebben de ouders de mogelijkheid om de klacht bij de geschillencommissie in te dienen. Informatie is te vinden via de website. Wanneer de klacht op de locatie naar tevredenheid is afgehandeld worden de formulieren en de klacht op de locatie bewaard.

Indien de klacht door het bestuur is behandeld worden alle formulieren en de schriftelijke klacht op het servicebureau bewaard.

Gelukkig krijgen we ook complimenten, suggesties en aandachtspunten. Hiervoor kan het “formulier voor het noteren van complimenten, suggestie en aandachtspunten” worden gebruikt.

15. De pedagogisch basisdoelen in de praktijk

Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid

Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid is de basis van de pedagogische doelstellingen van ons kindcentrum. De medewerkers beschikken over interactievaardigheden. Hierdoor zijn zij in staat een hechte en veilige band met kinderen te ontwikkelen. Wanneer een kind en/of ouder binnen komt worden zij begroet. Wanneer een kind zich niet goed voelt of behoefte heeft aan ondersteuning, zullen deze signalen juist geïnterpreteerd worden en zal er passend op worden gereageerd. Hierdoor zal een kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig voelen. Er wordt rekening gehouden met de leeftijd en ontwikkelingsfasen van kinderen. Ook streeft het kindcentrum naar het vormen van vaste groepen kinderen en vaste medewerkers op de groepen. De medewerkers hebben oog voor de een op een interacties met kinderen, maar sturen ook, waar nodig, interacties tussen kinderen onderling. De medewerkers begeleiden en stimuleren kinderen in samen te spelen, te leren, te delen, zich te verplaatsen in elkaar en problemen onderling op te lossen.

De inrichting sluit aan bij de doelgroep en de belevingswereld van de kinderen en draagt bij aan een gevoel van geborgenheid. Er is een basisinventarislijst inricht materiaal en er is een veiligheids- en gezondheidsdocument waarin risico's op ongevallen jaarlijks worden geïnventariseerd en door onderhoud en acties de risico's op ongelukjes worden ingeschat en beperkt. De medewerkers streven ernaar om een voorspelbare, aantrekkelijke en vertrouwde leeromgeving en dagritme te creëren. Dit is terug te zien in dagritmekaarten. Dit geeft de kinderen regelmaat en houvast en hierdoor een gevoel van veiligheid. Vaste elementen zoals brengen en halen, de kring, binnen en buiten spelen, de lunch etc. bieden structuur.

Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Kinderen worden door de medewerkers begeleid door middel van het aanbieden van betekenisvolle activiteiten, bij het zoeken naar mogelijkheden, wensen en grenzen met betrekking tot henzelf en hun omgeving. Zo krijgen kinderen de gelegenheid cognitieve vaardigheden te ontwikkelen en zelfvertrouwen op te bouwen. Spelen en leren is onlosmakelijk met elkaar verbonden. Medewerkers geven met hun gedrag en begeleiding het goede voorbeeld en zijn zich hier van bewust. Kinderen doen op jonge leeftijd mee aan educatieve themaprogramma's die aansluiten bij de belevingswereld en ontwikkelniveaus van de kinderen. De medewerkers geven kinderen de ruimte om de omgeving te ontdekken en hun motoriek en zintuigen te ontwikkelen. De mogelijkheid om te bewegen, te voelen, zien, ruiken, horen en te proeven. De omgeving is veilig, geletterd, uitdagend, gevarieerd en heeft aansluiting bij de zone van de naaste ontwikkeling van de kinderen. De medewerker heeft oog voor de actuele ontwikkeling van het kind, wat een kind op eigen kracht kan. Daarnaast biedt de medewerker het kind uitdaging en hulp om de naaste ontwikkeling te stimuleren. De medewerker is enthousiast en heeft een actieve betrokken rol. Activiteiten gericht op gezondheid, kennis van de wereld, muziek en dans, denken, taal en rekenen en de motoriek worden ingezet. De activiteiten zijn gekoppeld aan ontwikkelingsdoelen om aan te sluiten bij de ontwikkeling van het kind. Deze doelen komen uit de observatiemethode.

Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties

De sociale ontwikkeling is de ontwikkeling van kinderen, waarbij ze leren omgaan met zichzelf en anderen en waarbij ze leren wat de eigen en andermans gevoelens zijn. Belangrijk bij deze ontwikkeling zijn de psychologische behoeften, hechting en sociale interacties.

Kinderen moeten het gevoel hebben zelf de regie te hebben, zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen en moeten het vertrouwen in de eigen vaardigheden. De medewerkers bouwen een relatie op met kinderen en ouders, praten met hen en erkennen gevoelens. De gesproken taal ondersteunt de non verbale communicatie en geeft kinderen het vertrouwen dat ze emoties mogen tonen. De kinderen voelen zich gerespecteerd, gelijkwaardig en gewaardeerd en komen tot interactie met anderen en medewerkers. De medewerker houdt rekening met de verschillen in behoeften en belangen, maakt afwegingen en blijft kijken naar kinderen. De medewerker is zich er van bewust wanneer en hoe in te grijpen bij conflicten en laat de kinderen nadenken over oplossingen. De medewerker is een voorbeeldfunctie in sociaal gedrag, wisselt ideeën en ervaringen uit met medemedewerkers en ouders/verzorgers. Het kindcentrum biedt gelijke kansen en mogelijkheden voor alle kinderen. Opvallend gedrag wordt gesignaleerd, geobserveerd, geanalyseerd en besproken met de ouders. Na toestemming van ouders wordt er contact opgenomen met het consultatiebureau en wordt het kind besproken met de interne begeleider van de locatie. Ouders worden op de hoogte gehouden van de ontwikkelen en de zorgroute die doorlopen wordt.

Overdracht van normen en waarden

De kinderen worden gestimuleerd om met een open blik kennis te maken met algemene waarden en normen in de samenleving met oog op een respectvolle omgang met anderen en het deelnemen aan de maatschappij. Door aandacht te geven aan diverse culturen, gebruiken, tradities en gewoontes van de samenleving en de verschillende culturen die daar deel van uit maken, leren kinderen. De medewerkers hebben respect voor verschillen in temperament, talent, cultuur, opvoedstijlen, sekse, religie, sociaal milieu, opleidingsniveau, gezinssamenstellingen en beperkingen. Door een voorbeeldfunctie van de medewerker en aandacht te besteden aan diversiteit leren kinderen zich aan te kunnen passen. Niemand wordt buitengesloten en er wordt gestreefd naar gelijke kansen voor alle kinderen. De basis hiervoor is het bieden van structuur en het creëren van een veilig klimaat waarin de ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd en waarin kinderen zich leren aanpassen aan de regels en omgangsvormen die gelden in de samenleving waarin kinderen opgroeien.

16. De interactievaardigheden in de praktijk

Sensitieve responsiviteit

De basis van sensitieve responsiviteit, de vaardigheid om signalen en behoeften van kinderen op te merken, goed te interpreteren en er passend op te reageren, is kijken naar kinderen. Door goed naar kinderen te kijken tijdens verzorgingsmomenten en spelmomenten, verwerft de medewerker veel kennis over de ontwikkeling en de eigenschappen en interesses van het kind. Deze kennis heeft de medewerker nodig om te kunnen aansluiten bij de mogelijkheden van ieder kind en het kind een stapje verder te helpen in de ontwikkeling. Door het bieden van emotionele ondersteuning en het gevoel van warmte en geborgenheid geven, een kind oppakken, troosten en knuffelen, krijgt het kind vertrouwen in de ander, zelfvertrouwen en een gevoel van eigenwaarde.

Respect voor autonomie

Bij het respecteren van de autonomie ziet de medewerker alle kinderen in de groep als individu. Een kind is niet alleen een onderdeel van de grote groep. Ieder kind heeft zijn eigen gewoontes, voorkeuren en ideeën. De medewerker benoemt wat kinderen voelen, zien en ervaren en laat merken dat zij/hij op de hoogte is waar het kind van houdt, waar het graag mee speelt en hoe de thuissituatie is. De medewerker benoemt het als een kind verdrietig is en vraagt wat er aan de hand is. Kinderen mogen zelf dingen doen en uitproberen, oplossingen bedenken en zelf ervaringen opdoen. Zo leren kinderen zelfvertrouwen te ontwikkelen. De medewerker toont waardering voor de initiatieven van de kinderen en ondersteunt de kinderen in het opdoen van nieuwe ervaringen. Door zo te handelen en te kijken naar een kind respecteert de medewerker de autonomie van het kind.

Structureren en grenzen stellen

Bij structureren en grenzen stellen maken de medewerkers duidelijk wat de kinderen in de groep kunnen verwachten, welke regels er zijn en hoe zij ervoor zorgen dat de kinderen en de andere medewerkers zich daar ook aan houden. Er wordt gewerkt met een vast dagritme, dat voorspelbaarheid biedt aan de kinderen. Kinderen kunnen hierdoor makkelijker mee doen, omdat ze weten wat er komen gaat en wat er van de kinderen verwacht wordt. De medewerker helpt de kinderen bij het volgen van de regels door afspraken te herhalen en door tijdig in te grijpen als het ernaar uit ziet dat een kind de regel vergeet. De medewerker geeft een duidelijke uitleg over wat zij van kinderen verwacht bij een activiteit, uitstapje, taak of verzorgingsmoment. De medewerkers zijn consequent. Er zijn groepsafspraken die op een respectvolle en inzichtelijke manier gedeeld worden en structuur bieden. In het groepsproces is bijv. aan de orde stellen van beurten belangrijk. Dit creëert kansen voor alle kinderen om actief deel te nemen aan een gesprek of activiteit.

Begeleiden van interacties

De kinderen komen in het kindcentrum in aanraking met veel andere kinderen en hebben naast het samenleven gedurende de dag ook onderling contact. Deze ervaringen kunnen de sociaal emotionele ontwikkeling positief en negatief beïnvloeden. Het is van belang dat een medewerker oog heeft voor de interacties en deze zo nodig begeleidt en stimuleert. De medewerker merkt zowel negatieve als positieve situaties op en waardeert en beloont deze waardevolle en leerzame contactmomenten. Opmerken en aanmoedigen zijn een belangrijke taak voor de medewerkers. Een voorbeeldfunctie, imiteren en kinderen samen taakjes laten doen dragen bij aan het stimuleren en het begeleiden van interacties. Negatieve interacties worden door de medewerker bijgestuurd door middel van bemiddelen en helpen samen verder te kunnen. De medewerker is open, zonder oordeel en speelt geen politieagent. De medewerker is de bemiddelaar en laat de kinderen samen nadenken over een oplossing. De medewerker heeft positieve aandacht voor alle kinderen en zorgt voor een prettige groepssfeer/klimaat. Er wordt een WIJ gevoel gecreëerd doordat er gezamenlijke activiteiten plaats vinden met vertrouwde gewoontes en rituelen. De kinderen krijgen de gelegenheid om in kleine groepjes te spelen, maar ook zich even terug te kunnen trekken.

Ontwikkelingsstimulering

Bij ontwikkelingsstimulering gaat het om de acties die de medewerker onderneemt om de kinderen te begeleiden bij het vergroten van vaardigheden en kennis, passend bij het ontwikkelniveau en het potentieel van kinderen. In het werken met een activiteitenprogramma kijken we naar het ontwikkelniveau van de kinderen en stellen we doelen passend bij deze ontwikkeling. De stimulering sluit aan en is niet te moeilijk of te makkelijk (de zone van de naaste ontwikkeling). De medewerker prikkelt de aandacht en interesses van de kinderen. De ontwikkelingsgebieden die wij stimuleren d.m.v. activiteiten zijn de cognitieve ontwikkeling en spel, taalontwikkeling, motorische ontwikkeling en de sociaal emotionele ontwikkeling. Er zijn geplande activiteiten zoals opgenomen in onze thema planning, maar ook ontstaan er spontane activiteiten die passen bij de belevingswereld van de kinderen en de maatschappelijke ontwikkelingen. Door open vragen te stellen wordt onderzocht welke kennis kinderen al hebben verworven over een bepaald onderwerp, voorwerp, boek etc. Er wordt dieper ingegaan op de uitingen van kinderen, maar ook worden kinderen gestimuleerd te denken in oplossingen of vragen te stellen. Bij ontwikkelingsstimulering is een rijke speel leeromgeving ook belangrijk. Er zijn hoeken, divers speelmateriaal, boeken etc. De medewerker onderneemt, doet en ervaart samen met kinderen, speelt mee. De medewerker toont belangstelling voor de kinderen en onderzoekt welke plannen het kind heeft en helpt bij het behalen van deze plannen. Door vragen te stellen en te praten komt de medewerker tot een beeld van interesses, ontwikkeling, kennis en verbindt de medewerker kinderen met elkaar tot een groepsproces of samen spel.

Praten en uitleg geven

Kinderen leren taal door een combinatie van taalaanbod door de omgeving, taalproductie door het kind en door feedback op het taalgebruik vanuit de omgeving. De medewerkers bieden een rijk taalaanbod. Alle interacties worden voortdurend begeleid door taal. Praten en uitleggen is de mate waarin de pedagogisch medewerker praat en dingen uitlegt. De manier waarop de medewerker dit doet is van belang. De medewerker leert de kinderen de taal te begrijpen en te gebruiken, gevoelens, eigen wil en handelingen onder woorden te brengen, de wereld om het kind heen te begrijpen, maar ook samen leren en elkaar te begrijpen. De beroepskracht benoemt wat ze doet en wat er gaat gebeuren en gebeurt. De medewerker benoemt gevoelens en gaat na of de intenties van de kinderen duidelijk zijn. Door gesprekjes te voeren waarbij de medewerker zich aanpast aan het begripsniveau speelt zij in op interesses van de kinderen. De medewerker gebruikt ook non-verbale communicatie passend bij de verbale communicatie en verwoordt wat er feitelijk gebeurt en wat de medewerker gaan doen. De medewerker vertelt verhalen en leest verhalen voor.

“Ik draag bij aan de toekomst van mijn omgeving, neem verantwoordelijkheid voor mijn eigen ontwikkeling en ben nieuwsgierig.”

